

Kedves Ünnepektek, Kollégák és Barátaink!

Néhány hete a választók döntő többsége egy olyan, mindinkább embertelenné váló rendszer megszűnését követelte, amely az egyetemeket is igájába hajtotta, s ezzel fokozatosan kivezette hazánkat az Európai Felsőoktatási Térségből.

Olyan korszak volt ez, amelyben a politikai megszállás együtt járt egy manipulált, adatalapúnak nevezett minőségbiztosítási logikával. Ez a szemlélet - mint tudjuk - nyíltan meghirdetett ideológiai elítváltást készített elő.

Ám hála Istennek és a MOME Frontnak, erre végül már nem kerülhetett sor. Miközben ez a hamis törekvés valódi teljesítményeinket fenyegette, egyúttal a méltatlanok felemelkedését, a korrupció erősödését és a humánus egyetemi közösségünk megbontását is elősegítette.

A doktori fokozat és a habilitációs cím azonban, mindvégig megőrizte értelmét és méltóságát. A legnehezebb időkben is a valódi szellemi munka hiteles elismerései maradtak. Nem vállalati és nem ideológiai szempontok szerint működő minősítési formákként álltak ellen a romboló törekvéseknek: a professzori habitusvizsgálat és minősítés fontos előjátékaiként, a tudományos és művészi teljesítmény belső rendjének ünnepélyes állomásaiként őrizték meg tekintélyüket — és őrzik meg a jövőben is.

A mai napon ezért ismét olyan embereket ünnepelhetünk, akik a torz szellemi környezet ellenére is hittek a tudomány és az alkotómunka szabadságában. Olyan kollégákat, akik az egyetem autonómiájának ügyét nem hangos szólammal, hanem tudományos és művészi munkájukkal szolgálták: csendben, kitartóan, szorgalmasan. Ők azok, akik nem engedték, hogy a külső nyomás, a politikai akarat, a hamis mérőszámok és a szellemi közeg romlása eltántorítsa őket attól, ami az egyetem lényege: a szabad kutatástól, a szabad alkotástól és a szabad tanítástól.

Legyenek ők példaképeink a mai időkben, amikor az egyetemi autonómia ügye fontosabb, mint valaha. Mert ha ebben a történelmi pillanatban nem értjük meg, hogy ez az autonómia mindenekelett a doktorok, a habilitáltak és a professzorok — tehát a minősített kollégák — személyes szellemi autonómiájából épül fel, akkor ismét történelmi lehetőséget szalasztunk el. Ahogyan a tudomány temploma is a tudomány eredményeinek csiszolt köveiből emelkedik fel, úgy az egyetem autonómiája sem létezhet azok nélkül, akik saját munkájukkal, felelősségükkel és szellemi tartásukkal testesítik meg azt.

És ha nem értjük meg azt sem, hogy ezt az autonómiát nem a kvantitatív szemléletre, az adatfétisre és a tudományometriára épülő minőségbiztosítás védi meg, hanem a tudomány és a szabad művelődés humánus logikájából fakadó minősítések — a doktori

fokozat, a *venia legendi* és a professzori cím valódi teljesítményt követelő beavatásai — , akkor magát az egyetem évszázados eszméjét veszítjük szem elől. S ezzel együtt a demokrácia és a köztársasági értékrend alapjai is megrendülhetnek. Mert minden modern társadalomban a szabad művelődés, kutatás és oktatás szellemében nevelkedett polgárok képesek leginkább a közjó szolgálatára.

Ezért a mai ünnep nem pusztán személyes siker, hanem közös egyetemi, nemzeti és köztársasági ügy is. Annak bizonyítéka, hogy a tudomány szabadsága a legnehezebb időkben sem tűnik el, ha vannak, akik munkával, tartással, kitartással, hittel és emberséggel őrzik azt.

Szívből gratulálok friss doktorainknak és habilitált kollégáinknak!